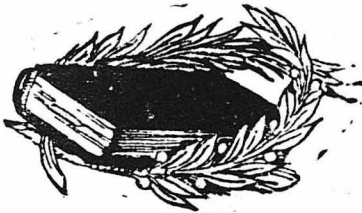

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

'Από τὸ Ἱερὸ Σηλιακὸ στὸν Πανάγιό Τάφο. "Ένας θρύλος γιὰ τὴ Θεοτόκ' . Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἀπίστων. Ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰ ἐκτιμῶνά του. Ὁ Ἅγιος Λίθος. Τὸ Θεῖον Μνημεῖον. Ἐδῶ εἶνε ὁ ὄμφακος τῆς Γῆς. Περιγραφή τοῦ ἱστορικοῦ Ναοῦ, κλπ.

Ἡ ἐπίσκεψις στοὺς Ἅγιους Τόπους παρέχει στὸν Σηλιακὸν τῆς Βηθλεὲμ: Εἶνε μικρὸ, ἐν μέρει φυσικὸ καὶ ἐν μέρει τεχνητό. Οἱ πρώτοι Χριστιανοὶ γιὰ τὸ προστατεύουσαν ἀπὸ κάθε βλάβῃ, ἔχτισαν ἐπάνω ἀπ' αὐτὸ ἐκκλησίαν. Οἱ τοῖχοι τοῦ ἱεροῦ Σηλιακοῦ καὶ οἱ φυσικοὶ βράχοι του εἶνε σκαλισμένοι μὲ πολυτελεῖ ἡφάσματα, ἐνθ' ἀπὸ τὸ δόλο του κρέμονται ἄπειρες καντήλες, χρυσοὶ διαμαντοστόλιες, πού καινε νύχτα καὶ μέρα. Στῆ θεοὶ τῆς Γεννήσεως ὑλάσκει ἐν ἀσμένι ἄστρο, παμπάλαι ἀφιέρωμα, πού φέρει Λατινιστὴ τὴν ἐπιγραφή: < Ἐδῶ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας >.

Στῆ δεξιᾷ πλευρᾷ τοῦ Σηλιακοῦ ὑλάσκει ἕνα εἶδος ἀλόβορας, μέσα στὸ βράχο. Ἐκεῖ ἦταν ἡ φάτιν τῶν ἀλόγων, ὅπου ἡ θεία Μητέρα ἀπέθεσε τὸ Βρέφος Ἰησοῦν. Κοινὰ φωνεῖται βομῶ; δειχνοτάς τῆ θεοί, ὅπου ἐγονάτιζαν οἱ Μάγοι.

Σὲ μικρὴ ἀπόστασι, βρισκεται ἄλλο, ὄνομα ἀζόμενο -Σηλιακὸν τῆς Γαλουχίας>. Σ' αὐτὸ, κατὰ τὴν παράδοσι, κατέφυγε ἡ Παναγία, ἐνθ' ὁ Ἰωσήφ προετοίμαζε τὴ φυγὴ τοῦ σπιν Αἴγυπτο. Καὶ διηγούνται ὅτι σὲ μιὰ στιγμὴ πού ἡ Παρθενότητα ἐβύζανε τὸ Θεοῖ Βρέφος, λίγες στάλας γάλα ἔπεσαν χάμου στὸ ἔδαφος τοῦ Σηλιακοῦ. Ἀκόμη καὶ σήμερα ἡ Βηθλεεμίτισσες μητέρες, ὡς καὶ αὐτὲς ἡ ἀλλοθρησκῆς Βεδουῖτες, ὅταν στερεοῖ τὸ γάλα τους, ζύνουν τὸ λιθάρι ἐκεῖνο καὶ πίνουν στὸ νερὸ τῆ σκόνῃ του, πιστεύοντας ὅτι θ' ἀποκτήσουν πάλι τὸ γάλα τους.

Ἐβδομήντα χρόνια μετὰ Χριστόν, ὁ Ἀυτοκράτορας τῶν Ρωμαίων Τίτος κατέστρεψε τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅταν ξαναχτίστηκε ἡ πόλις, φαινότανε ἀκόμη ἕνας μικρὸς λόφος, ὁ Γολγοθᾶς, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Κατὰ τὸ 326, μὲ διαταγὴ Βυζαντινοῦ Ἀυτοκράτορος Κωνσταντίνου, ὁ λόφος αὐτός κατεστράφη καὶ κάτω ἐυρέθη ὁ Τάφος τοῦ Σοτήρος. Στῆ θεοί αὐτῆ ἐχτίστηκε ὁ Ναός τῆς Ἀναστάσεως, μέσα στὸν ὅποιον περιελείσθηκε καὶ ὁ Πανάγιος Τάφος.

Στὰ μετέπειτα χρόνια ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔπαθε διάφορες ἐπιδρομῆς ἀπὸ τους Πέρσας καὶ ἄλλους βαρβάρους λαούς. Στὰ 450 ἡ Ἀυτοκράτειρα Εὐδοκία, σύζυγος Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, ἤρθε στὰ Ἱεροσόλυμα, ἔχτισε τὴν ἐν Σιών ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, πτωχοκομιᾷ. μοναστήριον καὶ ἐφρόντισε γιὰ τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως.

Κατὰ τὸ 637 ἡ Ἱερουσαλήμ κατελήφθη ἀπὸ τὸν Ὀμάα καὶ τότε ὁ Ναός ἔπαθε πολλὰς ζημιές. Στὰ 936 οἱ Ἀραβῆς, ἔβρλαν φωτιὰ στὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἔκαψαν τὸ δυτικὸ μέρος του, τὸ ὅποιον ἀργότερα οἱ χριστιανοὶ ἐπεδιορθώσαν μὲ πολλοὺς κόπους. Ὑστερα ἀπὸ 33 χρόνια ὁ Ναός ἐλυπολόγη καὶ πάλι ἀπὸ τους Ἀραβῆς, τῆ νύχτα τῆς Ἀναστάσεως, τότε δὲ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης χάθηκε μέσα στὶς φλόγες.

Τὸ καὶ διορθώθηκε ἀπὸ τους Χριστιανούς, ὅσο ἦταν δυνατόν, ἀλλὰ στὸ 1010 κατὰ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Χακίμ, ὁ Ναός τῆς Ἀναστάσεως κατεστράφη ὁλοτελες, καὶ στὰ ἐρείπια του, οἱ ἀπίστοι ἔσκαψαν τὰ διάφορα ψωφίμα, Τέλος, τῆ 1033 ὁ Ἀυτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου Ρωμανὸς ἀνάβηκε τὴν ἀνοικοδομῆσι του, τὴν ὅποιαν ἐσυμπλήρωσαν οἱ Ἀυτοκράτορες Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος.

Ὅταν ἡ Ἱερουσαλήμ ἐπολιορκετο ἀπὸ τους Σταυροφόρους, στὰ 1099 οἱ πολιορκημένοι θὰ κατέστρεψαν τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, πού ἦταν ἡ ἀτρία τοῦ πολέμου ἐκείνου, ἀν δὲν τὸν ἐσωσε ἡ ἐπέμβασις τοῦ Πατριάρχη Συμεῶν.

Στὰ 1219 πολλοὶ καθολικοὶ μοναχοὶ ἐπήγαν στὰ Ἱεροσόλυμα νὰ προσκυνήσουν, ἀλλ' ἔκαναν ἐπιδρομῆς οἱ Ἀραβῆς καὶ τους ἔσφαξαν ὅλους. Στὰ 1532 ἄλλοι καθολικοὶ μοναχοὶ ἐγκυματοστάθησαν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ θέλησαν νὰ πᾶν δικὸ τους τὸν Ἅγιό Τάφο, ἀλλὰ δὲν τὸ κατάρθωσαν.

Στους ἀκολούθους χρόνους ἄρχισε δεινὸς ἀγὼν μετὰ τῶν Λατίνων καὶ Ἀρμενίων περὶ κατοχῆς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ Ἕλληνας Ὀρθόδοξοι ἀναγκάστη-

καν νὰ ἐπέμψουν γιὰ νὰ τὸν προστατεύουν, καὶ τότε ἔγειναν συγκρούσεις καὶ φόνου μέσα στὸ Ναὸ. Στὰ 1808, οἱ Ἀρμένιοι ἐπευπόλησαν τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, γιὰ νὰ τὸν ξαναχτίσουν καὶ τὸν καταλάβουν τελείως. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως συνήλθαν στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἀπεφάσαν ν' ἀνοικοδομήσουν τὸ Ναὸ μὲ γενικὴ συνεισφορά καὶ ἔλαβαν γι' αὐτὸ τὴν ἄδεια τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ. Οἱ Ἀρμένιοι ἐζήτησαν τὴν ἄδεια νὰ συνεισφέρουν καὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ δὲν ἔγειναν δεκτοί.

Ἐνθ' ἄρχισαν ἡ ἔργασίς τῆς οἰκοδομῆσεως, ἔφαπαν οἱ Ἀρμένιοι, βοηθοῦμενοι ἀπὸ τους Λατίνους, ἐπετέθησαν ἐναντίου τῶν ἔργατῶν καὶ τους διεσκόρπισαν. Παρὰ λίγο μάλιστα νὰ δουλοφρονήσουν καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κομνηνο. Τέλος, ὕστερ' ἀπὸ ἀπεργατικὰς περιπέτειες, ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐτελείωσε τῆ 1 Σεπτεμβρίου 1910 καὶ στὶς 13 τοῦ ἴδιου μηνὸς ἔγειναν τὰ ἐγκαινία.

Ὁ ἄρχιμ. Βενιαμῖν Ἰωαννίδης μᾶς παρέχει ἐνδιαφέρουσα περιγραφή τοῦ Παναγιου Τάφου. Τὸ Θεῖο Μνημεῖο—ἐκτός τῆς ὀφρῆς του, πού ἔχει ἀνοιχτῆ λίγῃ γιὰ νὰ βγαίνουν οἱ καινοὶ τῶν καντηλιῶν—εἶνε ἕνας μονόλιθος θαλαμισκος, σκαλισμένος στὸ βράχο, σχήματος τετραγωνικοῦ, ντυμένος ὅμοιος μὲς μὲ λευκὰ μάρμαρα. Μπαίνουμε μέσα ἀπὸ μιὰ πορτοῦλα, ἀπέναντι τῆς ὁποίας βρισκεται ὁ Ἅγιος Λίθος, δηλαδή τὸ σκελετομα τοῦ Μνημείου. Πλάγι εἶνε σκαλισμένο τὸ σχετικὸ ἑστὸ τοῦ Ἐθαγγελίου: "Ἄγγελος Κυρίου, καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπεκύλησε τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου". Πρὶν μῶμεν μέσα, βλέπουμε ἀμέσως ἐπάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδο, σκαλισμένη μὲ βυζαντινὸ ὄνθη, σὲ μῆρομο, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, μέσα σὲ δυο κλάδους δένδρου, καὶ λίγῃ πῶ κάτω, ἀριστερὰ, τῆς Μυροφόρας, καὶ δεξιὰ Ἄγγελου. Μιὰ ἐπιγραφή λέει: < Δεῦτε ἴδετε τὸν Τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος >.

Τὸ Θεῖο Μνημεῖο ἔχει μῆκος 2 μέτρα καὶ πλάτος 1,85. Καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ ἔχουμε τὸν Τάφο τοῦ Κυρίου, σκαλισμένο ἐπίθω καὶ μπρὸς μὲ δυο λευκὰ μάρμαρα. Ἐπάνω ἀπὸ τὸν Τάφο, στὸ βορινὸ τοῖχο βρισκεται κολλημένο μεγάλῳ μῆρομο μὲ σκαλισμένο τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀναστεινόμενο ἀπὸ τὸν Τάφο. Στὶς ἄλλες πλευρῆς τοῦ Μνημείου ἰσχύουν ἄγγελοι κρατοῦντες τὸ Στέμμα τοῦ Βασιλέως τῶν Οὐρανῶν, ἑστὰ

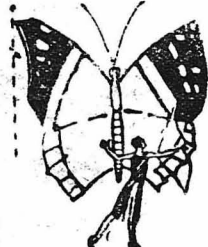
Ὁ Χριστός (Τοῦ Ντονιάν Μπουβερῖ)

τὸ Ἐθαγγεῖλιον κλπ. Τὸ θεῖο Μνημεῖο φωτίζεται ἀδιακόπως μὲ 43 χρυσοὺς καντήλες, ἀπὸ τις ὁποῖες; 13 ἀνήκουν στοὺς Ὀρθόδοξους, 13 στοὺς Καθολικοὺς, 13 στοὺς Ἀρμενίους καὶ 4 στοὺς Κόπτας.

Καίουν δὲ μέσα καὶ τρεῖς λαμπάδες ἀνάμικτες, μὰ ἀπὸ κάθε δόγμα. Δυὸ <κανθιλιανάπια τοῦ Ἁγίου Τάφου>, καλόγεροι, εἶνε διωρισμένοι νὰ φυλάξουν μῆπος οἱ εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ κόβουν κομμάτια ἀπὸ τὸν Ἅγιο Λίθῳ ἡ ἀπὸ τὰ γύρω μάρμαρα.

Ὁ Ναός τῆς Ἀναστάσεως ὀνομάζεται ἀπὸ τους γτόπους Πλακίωμα. Ὡς οἰκοδομημα μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ κατὰ τὸ μέγεθος, τὸν πλοῦτο καὶ τὸ διάκομο, ὡς ἕνας ἀπὸ τους μεγαλύτερους ναοὺς τῆς Χριστιανοσύνης. Τὴν ἡμέρα μπαίνει κανεὶς σ' αὐτὸν ἀπὸ μιὰ μόνο πύλη, τὴν ὀνομαζομένην Ἁγία Πόρτα, φτιαγμένη ἀπὸ κλαροσοῦνλο. Ἀπὸ μέσα εἶνε κλαπιανιμένη μὲ σιδερένιες πλάκες. Τὰ δυο ῥότρα τῆς εἶνε σιδερένια καὶ ἔχουν ἐπιγραφὰς Ἀραβικῆς: < Ἀπόλασε τὸ πόθο σου, προσκυνητά. Εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν πολυφῶνον οὐρανόν >. Πρὸς ἀνατολὰς ὑπάσκει καὶ ἄλλη πύλη, φραγμένη. Καὶ ἡ δυὸ αὐτῆς πόρτες ἔχουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐντεκα κολώνες ἀπὸ μῆρομο λευκὸ καὶ πρᾶσινο καὶ μὲ μονόκωνα Κορινθιακοῦ ὄνθη, μὲ θαυμάσιες γλυφῆς. Μιὰ ὅπο τις κολώνες αὐτῆς, ἀριστερὰ, εἶνε σκιωμένη στὸ κάτω μέρος. Μιὰ λατὴ παράδοσις τῶν Ἱεροσολιμῶν λέει ὅτι ἡ κολῶνα σκίστηκε γιὰ νὰ βγῆ ἀπὸ καὶ τὸ Ἄγιον Φῶς καὶ ἀνάβουν τὶς λαμπάδες τους, κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1549, μερικὸι πτωχοὶ προσκυνηταὶ πού δὲν ἔχαν χρήματα νὰ πληρώσουν γιὰ νὰ μπῶν στὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, Γιατὶ στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἡ εἴσοδος γινότανε μὲ πληρωμῆ.

Στὸ ὑπέρθυρο τῆς Ἁγίας Πόρτας εἶνε σκαλισμένες ἐντεκα εἰκόνες: Ἡ Ἐγερσις τοῦ Λαζάρου, ἡ Βαϊοφό-

Ο Ιωσήφ τής Γερμανίας και η πανδοχεύς. «Ξυρίζω την Αυτού Μεγαλειότητα!... Η οικειότητα του Λουδοβίκου 18ου προς τους αυλικούς της Βαυαρίας... Ο ταμπάκος· του βασιλέως· Η άβρότης του εκλεκτόρος τής Βαυαρίας προς τον αδιάκριτο αξιωματικό.

Ο Αυτοκράτωρ τής Γερμανίας Ιωσήφ ο Β', ταξιδεύοντας κατά το 1771 στη Γαλλία έφθασε στην μικρή πόλι Ρέθελ πριν από την άκολουθία του.

Η διευθύντρια του ξενοδοχείου στο όποιον κατέλυσε, άρχισε άμέσως να του υποβάλλι διάφορες αδιάκριτες· έρωτήσεις, έπέμενε δέ χωρίς να μάθι εάν άνηκε στην άκολουθία του άναμενομένου αυτοκράτορος.

— Πώς μορψό νάνηκα στην άκολουθία· του αυτοκράτορος, άπήνησεν ο Ιωσήφ, άφου, καθώς βλέπεις, δέν τον άκολουθώ· άλλα... προηγοίμαι αυτού ...

Η φλύαρη ξενοδόχος έν τούτοις δέν έπαυσε τις αδιάκριτες έρωτήσεις της. Και, σέ λίγο, ένάδ ο αυτοκράτωρ έλγε απαντώντάς το πρόσωπό του γιά να ξυρισθι, τόν ξαναώτησε μέ περιέργεια :

— Έκτελειτε καμιά πληρεσία σία ανάτορα ;...

— Ναί, άπήνησεν ο Ιωσήφ, Ξυρίζω την Αυτού Μεγαλειότητα!...

Ο Λουδοβίκος 18ος έφέρετο μέ μεγάλην οικειότητα προς τους αυλικούς του. Όταν όμως κανείς άπ' αυτούς τολμούσε να λησμονήση τόν σεβασμό που τού όφειλε, τόν έβραζεν άμέσως· στή θέση του.

Κάποτε, ο άρχηγός του Ιμιατοφυλακίου του μαρκήσιος ντέ Άβρααί, καταχόμενος του θάρρους που τού έλγε δώσει, έπληρε μία πρέζα ταμπάκος μέσ'άπό την ταμπάκαρα του βασιλέως· που τήν έλθεν άφίσει άνοιχτή έπίτω στο γαράε ο του.

Ο Λουδοβίκος 18ος δέν έκαμε καμιά κίνηση γιά να τόν έμψοδισι. Μόλις όμως ο μαρκήσιος τράβηξε τά δάκτυλά του από την ταμπάκαρα, ο βασιλεύς τήν έπληρε, και χωρίς να πη λέξη, άδειασεν όλο το περιεχόμενό της στο πάτομα.

Κάτι ανάλογο συνέβη κάποτε και στόν Έκλεκτόρα τής Βαυαρίας. Ένας γάλλος αξιωματικός ο όποιος έλχε πλεί να τόν έπισκεφθι, ένά συζητούσε μαζί του, άνοιξε άφηρημένος την ταμπάκαρα του Έκλεκτόρος, που βρισκόταν πάνω στο γαράεο του, και πήρε μία πρέζα ταμπάκος.

Ο Έκλεκτόρ όμως δέν φέρθηκε σάν τόν βασιλέα τής Γαλλίας: Χωρίς να παρεγγήση καθόλου την οικειότητα του αδιακρίτου αξιωματικού, τού προσέφερεν ως δώρον την πολυτελή ταμπάκαρα μέ όλο το περιεχόμενό της !...

ρος, ο Ίερός Νιπτήρ, και ο Μυστικός Δειπνος.

Το πρώτο Προσκύνημα που άπαντοίμε όταν πλαινουμε εινε η Άγια Άποκαθήλωσις. Βρίσκειται άπάνευτι τής Άγίας Πόστας και έχει σχήμα τραπέζης. Ύψος 30 έκατοστά, μήκος 2,07 μ., πλάτος 1,30 μ. Σκεπάζεται από μαρμαρο πορφυρολευκο. Γύρω ύψώνεται 12 μανουάλια, 4 τών Ορθοδόξων, 4 τών Καθολικών, 4 τών Άρμενίων. Κάθε μανουάλι βασιτάει λαμπάδα βάρους 50 οκάθων! Η Άγια Άποκαθήλωσις εινε ο τόπος όπου ο Έδοξήμων Ιωσήφ, ο Νικόδημος και ο Ιωάννης μέ τή Θεοτόκο, κατέβησαν στο Σώμα του Σωτήρος από τόν Σταυρό και τόν έκηδευσαν «είλησαντες σινδόν καθαρά και άρώμασι», κατά την Ιουδαϊκή συνήθεια.

Προχωρώντας φθάνουμε σέ μία πανήγυρη άψίδα. Βασιλική Καμάρα λεγομένη, από την όποιαν περνούμε στο Χορό του Καθολικού. Τήν κορυφή τού Καθολικού άποτελει μέγας, λίθινος τροίλος, Βυζαντινή αρχιτεκτονικής, από τόν όποιον κρέμεται πολυέλιος βάρους 300 οκάθων, μέ 300 φώτα, λαμπρότατος, άνυπολογίστης άξίας. Κάτω, στή μέση τού Καθολικού, ύψώνεται μία στερογγυλή λίθινη γούρνα που έχει μέσα σκαλισμένη μία σφαίρα. Έδώ έπιστεύετο άλλοτε ότι ήταν ο άφαλός τής Γης. Ο έπισκεφθείς τήν 697 την Άγίαν Γήν περιγιγής Άγκουλόρος γράφει τά έξή; περιέργεια :

...Έδρον έν Ιεροσολύμοις, προς ένδειξιν του όμφαλού τής Γης, میان ύψηλών στήλην, η όποία ύψώοντο έν τή μέση τής πύλεως; έχει όπου άνέστη ο νεκρός δι' έμφανίσεως του Σταυρού. Η στήλη αύτη κατά την μεγαλειότεραν θεογινήν ήμεραν, καιτοι εκτεθειμένη εστι; τάς ήλιακάς ακτίνας, δέν έσχηματίσε σιάάν, παρελθούσης όμως τής ήμέρας ταυτής, ηύξανεν η σιά. Τούτο έχρησίμευε ως άπόδειξις ότι η Ιερουσαλήμ έκαιτο έν τή μέση τής Γης. Ο κατά τόν έτος 1102 έπισκεφθείς τήν Ιερουσαλήμ; Σαβούλλφος βρήκε μέσα στο σημερινό Καθολικό και στόν τόπο του σημερινού όμφαλού τής Γης· έναν τόπον, ο όποιος έκαιετο «πυξίς» και ένθα ο Κύριος ήψών τόν όμφαλόν τής Γης; ιδιοχειρώ; έδειξε και έμέτρησεν κατά την ψαλμοδιάν.

Όλο; ο Χορός του Καθολικού εινε καταστόλιστος από άργυρούς και χρυσούς εικόνες; και άλλα κειμήλια μεγίστης άξίας. Τή νύχτα τής Άναστάσεως; οι παπάδες άνάβουν έχει 1000 φώτα.

Ο Προσκύνητος

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ

ΤΙΠ-ΜΠΙΤΣ

Ο έορτασμός; του Πάσχα από τους Χριστιανούς, χρονολογείται από τά πρώτα χρόνια τής Χριστιανικής θρησκείας.

Στήν άρχή η έορτή του Πάσχα, εινε τόν προσορισμό, να βαπτίζονται, κατά χιλιάδας οι ειδωλολάτρες που είχανε κατηχηθι.

Έπειτα έλαβε τόν θρησκευτικό και εκκλησιαστικό χαρακτήρα που έχει σήμερα.

Γιά να προσδιορισθι η έορτή του Πάσχα, κατά τους πρώτους Χριστιανικούς χρόνους, χρόνια δλόκληρα περάσανε. σέ κατανάλωσι συζητήσεων και πολυλογίας και σχολίων.

— Οι Δυτικοί, συμμορφόμενοι μέ τά Ρωμαϊκά έθιμα, γόρταζαν τόν Πάσχα, την πρώτην Κυριακήν, που άκολουθεί μετά την 14ην ήμερα τής σεληνης του Μαρτίου.

Οι Έλληνες όμως μιμούμενοι τόν παράδειγμα του Άποστόλου Ιωάννου, γόρταζαν τόν Πάσχα των, την ίδια ήμερα που συνέπιπτε η 14η ήμερα τής σεληνης του Μαρτίου.

Κατά τά τέλη του 3ου αιώνου ο Έπίσκοπος Ρώμης Βίκτωρ, έγραψε στους Έλληνες Έπισκοπους έπιστολήν αυθάδη, διά τής όποιας τούς διέτασσε, να άκολουθήσουν τόν παράδειγμα των Δυτικών, γιά τόν έορτασμό του Πάσχα των.

Ο Έπίσκοπος όμως Έφέσου Πολυκράτης, άπήνησεν ότι οι Έλληνες θά μείνουν πιστοί στις παραδόσεις των και ξεανάγκασε τόν Βίκτωρα νά άνταπανηθι, ότι κατόπιν τής έπιστολής αυτής, ήταν άναγκαζόμενος; να διακοφή κάθε σχήμα μέ την Έκκλησία τής Ανατολής.

Οι Έλληνες άπήνησαν ότι μόνον άι προς τόν θεον σχέσεις των Χριστιανών τους ενδιαφέρουν και όχι άι των κίερονεδευμένων άτόμων.

Η διάστασις αύτη έλαβε τέλος; κατά τόν 325, που έγινε η Σύνοδος τής Νικαίας, εις την όποιαν έθεσιπίσθη η παραδοχή από όλες τις εκκλησίες, τόν συνθηκόμα τής μεγάλης τής Ρώμης εκκλησίας.

Οι Έλληνες τότε άποδεχθήκαν μέν την άπόφασι τής Συνόδου, άλλα επειδή τόν Γρηγοριανό ήμερολόγιο, ήταν κατά 13 ήμέρας άργότερα από τόν των Λατινών, γιά τούτο γόρταζαν πάντοτε τόν Πάσχα τους μερικώς ήμέρες άργότερα από τους Δυτικούς.

Και έσχηολούθησε τούτο έπί αιώνας, έως ότου άλλαξε και τόν δικό μας ήμερολόγιο· έτσι Έλληνες και Λατινοί, Ανατολικοί και Δυτικοί γορτάζουμε μαζί τόν Πάσχα.

Σ' ένα παλιό Παρχαλινό φύλλο τής «Άκροπόλεως», του Γαβριηλίδου, ύπάρχει ένα πεσό π ήμα του x..... Καφαντάρη, διά τή Άνάστασι.

Αρχίζει ως έξής: Από τής παραοής του Άδάμ, πάσχουσα η άνθρωπότης νεθήπει επί μακρόν χρόνον τόν Λ' τωρην της.

Τις θά ήτο εκείνος όστις θά αληλευθέρον την στενούσαν άνθρωπότητα;

Μάλιστα ήτο αυτός εις όν φόρον άποτίει η άνθρωπότης σημερον.

Φόρον πίστωε; φόρον εύγνωμοσύνης!

Τόν φόρον τούτον έναποθέτι προ τών: οδών σου Αντρωτά!

Τελειώνει δέ τόν πεζόν ποίημα αυτό και μέ μίαν..... όνομαστικήν άπόλυτον.

Σ υ μ λ ι π τ ο υ σ α δ ε η ήμερα αύτη μέ την αναγέννησιν τής φύσεως, χ α ι ρ ε τ ι ζ ο μ ε ν κ τ λ.

Στά Ιεροσόλυμα υπάρχει μία παλιά οικοδομή, γιά την όποιαν λέγεται ότι έχει ο Χριστός έκάλυψε τους μαθητάς του και τους παρέθεσε τόν «Μυστικόν Δειπνον».

Τόν οικοδόμημα αυτό τόν είχαν μεταβάλλει σέ Τζαμί οι Τούρκοι και δέν έπετρέπετο η είσοδος; επί Τουρκίας; σέ κανέναν και ίδιος στους Χριστιανούς.

Έν τούτοις όμως οι προσκυνηταί, που πήγαιναν κατά την έποχή αύτη στους Άγίους Τόπους, πήγαιναν την νύχτα τής Μεγάλης Τετάρτης και γονάτιζαν άπ' έξω και άναναν κηρία.

Τήν νύχτα, του Μεγάλου Σαββάτου, προς την Κυριακήν του Πάσχα ήμεροώνοντα; οι Άλβανοί τής Βορείου Άλβανίας, Ξυρίζουν τά κεφάλια τους !...

Συλλέκτης